

Tanárok részére Ammónia visszanyerése szennyvízből

2. Modul

Ammónia visszanyerése és elemzése

Bevezetés

Ebben a modulban a hallgatók elvégzik az ammónia visszanyerésével kapcsolatos kísérletet és titrálással elemzik a mintákat.

Szükséges anyagok és eszközök

Reagensek	Képlet		Mennyiség (g) vagy koncentráció (M)
káliumklorid	KCl		12.8 mM
nátriumklorid	NaCl		10.9 mM
káliumszulfát	K ₂ SO ₄		0.26 mM
ammónium karbonát	(NH ₄) ₂ CO ₃		46.2 mM
kénsav	H ₂ SO ₄	toxikus és korrozív	0.25 M
nátriumhidroxid	NaOH	erősen korrozív	0.25 M
sósav	HCl	erősen korrozív	0.1 M
nátriumkarbonát	Na ₂ CO ₃		175 mg
metilnarancs indikátor			egy pár csepp
metilvörös indikátor			egy pár csepp
CO ₂ -mentes desztillált víz			

Szükséges anyagok és eszközök listája

- csövek/üvegek a minták tárolásához (100 ml)
- Erlenmeyer lombikok (250 ml/100 ml)
- keverők
- kanál
- mérleg (0,01 g pontosság)

Tanárok részére Ammónia visszanyerése szennyvízből

Biztonsági figyelmeztetések

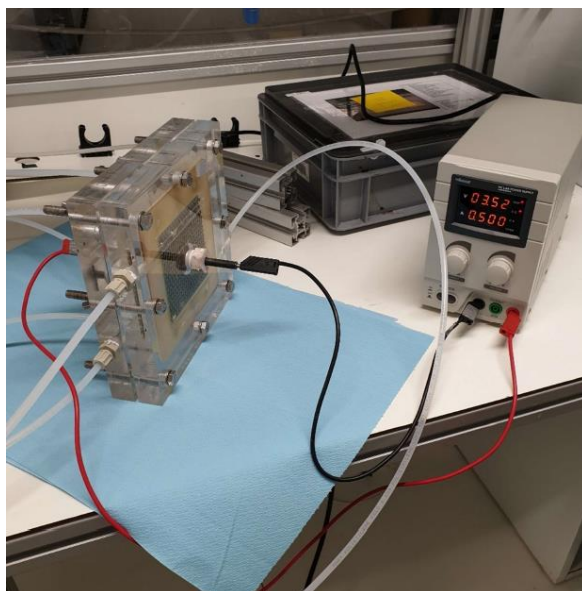
Az ammónia-visszanyerő cellát nem szükséges elszívó alatt építeni.

A kísérlet végzése során laborköpeny és szemüveg viselése, valamint a savakkal és szennyvízzel végzendő műveletek során kesztyű viselése kötelező! Az elektrokémiai cellához csak kikapcsolt állapotban szabad hozzányúlni és változtatni rajta.

Laboratóriumi eljárás

Ammónia-visszanyerési kísérlet

- Vegyen 100 ml-es mintát a vizeletből és a desztillált vízből.
- Csatlakoztassa a tápegységet az anódhoz és a katódhoz. Állítsa 0,5 Amperre (lásd az 1. ábrát).

1.ábra: Beállítás

- Kapcsolja be a szivattyút. Állítsa 2,8 ml/perc értékre.
- Hagyja a kísérletet legalább 3 órán keresztül folyni, ill. ameddig szeretné. A mintákat az egységek közé kell helyezni az elemzéshez és követni a vizelet ammóniacsökkenését és/vagy az ammónia növekedését desztillált vízben.
- A beállított idő után állítsa le a kísérletet és vegyen 100 ml mintát a vizeletből és a desztillált vízből.

A minták elemzése: előkészítés

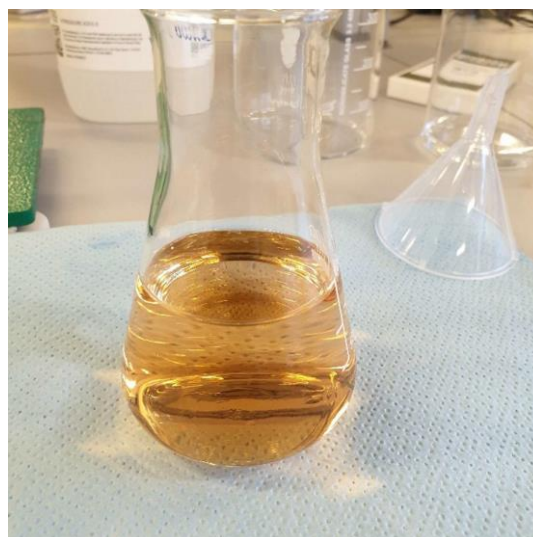
A mintákat 0,1 M HCl-oldattal fogja titrálni. Ehhez először a HCl-oldatot szükséges titrálni elsődleges standarddal a pontos koncentráció meghatározásához négy tizedesjegy pontossággal (kérdezze meg tanárát, hogy szükséges-e ez a lépés, vagy elvégezte-e már valaki).

Tanárok részére Ammónia visszanyerése szennyvízből

Az általunk használt elsődleges standard a nátrium-karbonát Na_2CO_3 (vízmentes):

- Mérjen ki 175 mg Na_2CO_3 -ot egy 250 ml-es Erlenmeyer-lombikba. Írja fel a mérés pontos értékét, így később ki tudjuk számítani a pontos koncentrációt (pl.: 175,2 mg).
- Adjon hozzá körülbelül 50 ml desztillált vizet (frissen forralt, szén-dioxid mentes) és bizonyosodjon meg róla, hogy az összes Na_2CO_3 feloldódott.
- Adjon hozzá 10 csepp metilnarancs indikátort.
- Titrálja 0,1 M HCl-oldattal, amíg az oldat színe sárgáról narancssárgára változik.
- Jegyezze fel a hozzáadott HCl-oldat mennyiségét.

A HCl és a Na_2CO_3 2:1 mólarányban reagál egymással. Ez alapján kiszámolható a HCl pontos koncentrációja, négy tizedesjegy pontossággal (pl. 0,1234 M). Az a biztos, ha ezt a lépést még kétszer megismétli és átlagolja a számított koncentrációkat.

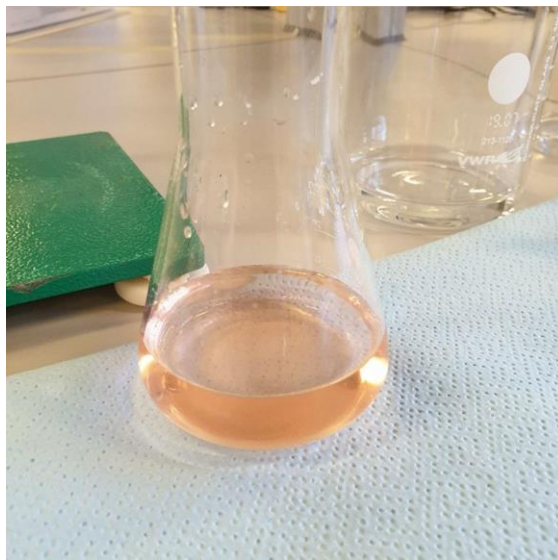
2. ábra: Titrálás elsődleges standarddal. Balra színváltás előtt, jobbra színváltás után

A minták elemzése: a minták titrálása

Most már ismeri a HCl-oldat pontos koncentrációját, titrálhatja a mintáit.

- Mérje meg a minták pH-értékét.
- A 100 ml-es mintából adjon 20 ml-t az Erlenmeyer lombikba.
- Adjon hozzá 10 csepp metilvörös indikátort.
- Titráljon a bürettában lévő HCl-oldattal, amíg a lombikban az oldat színe sárgáról narancssárgára nem változik.
- Jegyezze fel a hozzáadott HCl-oldat mennyiségét ml-ben.
- Titráljon még egyszer. A számításokhoz használja a hozzáadott HCl átlagos mennyiségét.

Tanárok részére Ammónia visszanyerése szennyvízből

3. ábra: Titrálás a mintával.
Balra színváltás előtt, jobbra színváltás után

Számítások

Titrálás elsődleges standarddal:

1. Mi a reakcióegyenlete annak a reakciónak, amely az elsődleges standard és a HCl-oldat között megy végbe?
2. Miért van szüksége széndioxidmentes vízre ehhez a titráláshoz?
3. Számítsa ki a HCl-oldat pontos koncentrációját négy tizedesjegy pontossággal (pl. 0,1234 M).

Titrálás a mintákkal:

1. Mi a lezajló reakció egyenlete?
2. Számítsa ki az ammónia koncentrációját a mintákban, a három titrálás átlagát véve.
3. A vizeletminta ammónia-koncentrációjának csökkenése egyenlő-e a desztilláltvízminta ammónia koncentrációjának növekedésével? Ha nem, mivel a magyarázható a különbség?